

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ (ПУЕТ)
Кафедра туристичного та готельного бізнесу

Ю. В. Карпенко, М. М. Логвин

ПРОГРАМА
та методичні рекомендації
щодо проходження виробничої практики
здобувачами вищої освіти 1 курсу ступеня
бакалавра спеціальності 242 Туризм і рекреація
освітня програма «Туризм» ПУЕТ

Полтава
ПУЕТ
2024

Автори: *Ю. В. Карпенко*, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу Полтавського університету економіки і торгівлі;

М. М. Логвин, канд. геогр. наук, доцент, доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу Полтавського університету економіки і торгівлі.

Рецензенти: *С. І. Коротун*, канд. геогр. наук, доцент, завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Національного університету водного господарства та природокористування;

О. І. Куртов, директор туристичного агентства «Країна мрій», м. Полтава.

*Рекомендовано до видання, розміщення в електронній бібліотеці та використання в освітньому процесі на засіданні кафедри туристичного та готельного бізнесу ПУЕТ
29 лютого 2024 р., протокол № 7*

Ю. В. Карпенко

Програма та методичні рекомендації щодо проходження виробничої практики здобувачами вищої освіти 1 курсу ступеня бакалавра спеціальності 242 Туризм і рекреація освітня програма «Туризм» ПУЕТ / Ю. В. Карпенко, М. М. Логвин. – Полтава : ПУЕТ, 2024. – 12 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM).

Відповідальні за зміст навчально-методичного видання автори, рецензентки та завідувач кафедри туристичного та готельного бізнесу *Г. П. Скляр*

Повне чи часткове відтворення, тиражування, передрук і розповсюдження цього видання без дозволу Полтавського університету економіки і торгівлі **ЗАБОРОНЕНО**

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Організація і керівництво виробничою практикою	6
Зміст виробничої практики.....	7
Вимоги щодо оформлення щоденника виробничої практики.....	7
Вимоги щодо оформлення та захисту звіту з виробничої практики	8
Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами практики	9
Додатки.....	10

ВСТУП

Практична підготовка здобувачів вищої освіти є складовою частиною освітнього процесу і спрямована на оволодіння студентами системою професійних умінь і навичок, а також первинним досвідом професійної діяльності, і має сприяти їх саморозвитку. Практична підготовка покликана не тільки забезпечити формування професійних умінь, але й професійних здібностей і рис особистості фахівців з туризму і рекреації.

Виробнича практика здобувачів вищої освіти I курсу є складовою частиною навчального процесу, одним з основних етапів практичної підготовки здобувачів вищої освіти фахівців ступеня бакалавра спеціальності 242 Туризм і рекреація освітня програма «Туризм».

Метою виробничої практики є ознайомлення студентів зі спеціфікою майбутнього фаху, отримання ними первинних професійних умінь і навичок із навчальних дисциплін, що формують загальні, спеціальні компетентності та програмні результати навчання (Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 24 – Сфера обслуговування, спеціальність 242 Туризм. Затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018 р. № 1068). А саме, роботою підприємств сфери туризму, що надають послуги туристичного, екскурсійного, рекреаційного, розважального характеру, послуги розміщення туристів тощо; формування навичок фахівця з туристичного обслуговування, працівника засобу розміщення туристів, спеціаліста у сфері туристичного супроводу; вивчення сучасних методів, прийомів і форм туристичної діяльності; удосконалення професійних організаторських і комунікативних умінь.

Завдання виробничої практики:

- 1) поглиблення та закріплення здобувачами вищої освіти теоретичних знань;*
- 2) набуття необхідних практичних навичок і досвіду роботи у сфері туризму і рекреації;*
- 3) адаптація здобувачів освіти до реальних умов виробничої діяльності та створення можливостей для майбутнього працевлаштування;*
- 4) опанування організаційно-технологічними процесами, що відбуваються на підприємствах сфери туризму і рекреації;*

5) *набуття професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретних ситуацій, що виникають на підприємствах (організаціях) у сучасних умовах тощо.*

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти:

загальні:

- *навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;*
- *навички міжособистісної взаємодії;*
- *здатність планувати та управляти часом;*

спеціальні:

- *здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;*
- *здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку;*
- *здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів і вести претензійну роботу;*
- *здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації тощо.*

Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми:

- *ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися;*
- *застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг;*
- *встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей;*
- *проявляти толерантність до альтернативних принципів і методів виконання професійних завдань;*
- *управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері;*
- *аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань;*
- *виявляти проблемні ситуації і пропонувати способи їх розв'язання;*
- *приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності тощо.*

ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ВИРОБНИЧОЮ ПРАКТИКОЮ

Загальне керівництво виробничою практикою здобувачів вищої освіти спеціальності 242 Туризм і рекреація освітня програма «Туризм» здійснює Центр зв'язків із виробництвом ПУЕТ. Навчально-методичне забезпечення і керівництво практикою здійснюють викладачі кафедри туристичного та готельного бізнесу.

Основними обов'язками здобувачів вищої освіти є:

- до початку виробничої практики одержати від керівника виробничої практики Центру зв'язків з виробництвом консультації щодо її проходження і оформлення всіх необхідних документів (договір, щоденник);
- проходити виробничу практику за строками, визначеними в наказі по університету;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою виробничої практики;
- засвоїти і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- вести щоденник проходження виробничої практики;
- захистити результати проходження практики у встановлений термін.

Основними обов'язками керівників від університету є:

- забезпечення проведення всіх організаційних заходів перед відправкою здобувачів вищої освіти на практику (збори, ознайомлення з наказом про базу практики тощо);
- проведення інструктажу здобувачам вищої освіти з техніки безпеки на підприємстві;
- доведення до відома здобувачів вищої освіти переліку питань, які повинні були з'ясовані і відображені у щоденнику з практики з урахуванням специфіки підприємства (організації);
- консультативна робота у процесі практики зі здобувачами вищої освіти, поетапний контроль ходу виконання програми практики;
- звітування на кафедрі про підсумки проходження практики тощо.

Основними обов'язками керівників практики від підприємства – об'єкта практики є:

- організація робочого місця і створення необхідних організаційно-технічних умов проходження практики;

- забезпечення студентів необхідною інформацією, документами, нормативними та іншими матеріалами з питань аналізування та планування господарської діяльності підприємства, здійснення комерційної та організаційно-технологічної діяльності тощо;
- залучення студентів-практикантів до активної участі в поточній роботі структурного підрозділу (відділу) – місця проходження практики;
- здійснення контролю за виконанням як окремих завдань, так і програми практики загалом;
- підготовка і оформлення відгуку у щоденнику про підсумки проходження практики студентом.

ЗМІСТ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Зміст виробничої практики обумовлюється цілями і завданнями практичної підготовки фахівців за освітньою програмою «Туризм», та низкою організаційних питань, пов'язаних з початком практики, оформленням необхідних документів та проходження інструктажу з техніки безпеки та охорони праці.

Здобувачі вищої освіти повинні ознайомитися з:

- особливостями функціонування підприємств (організацій) сфери туризму і рекреації;
- нормативно-правовими, інформаційними, звітними і статистичними матеріалами у сфері туризму і рекреації;
- характеристикою послуг, що надаються, організаційною структурою підприємства;
- технологічним процесом виготовлення туристичної послуги; процесом укладання договорів на туристичне, екскурсійне, готельне та інше обслуговування.

Для самостійної роботи студентам надаються перелік питань або індивідуальні завдання. Розширення знань відбувається також у процесі знайомства з фаховими інформаційними джерелами.

ВИМОГИ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ ЩОДЕННИКА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Здобувачі вищої освіти під час проходження виробничої практики мають вести щоденники стандартної форми, які вони отримують від керівника виробничої практики Центру зв'язків з виробництвом ПУЕТ.

При заповненні щоденника практики необхідно:

- указати дати прибуття на підприємство – об’єкт практики та вибуття з нього (стор. 2 щоденника), які завіряються підписом відповідальної особи та печаткою підприємства;
- згідно із програмою практики, оформити графік проходження виробничої практики (стор. 4–5 щоденника);
- здійснювати робочі записи під час виробничої практики, указуючи етапи виконання графіка практики (стор. 6–9 щоденника);
- по завершенню практики, здобувач вищої освіти має отримати відгук і оцінку своєї роботи у керівника практики від підприємства, завірений підписом керівника та печаткою підприємства (стор. 10 щоденника) та висновок керівника від університету про проходження виробничої практики (стор. 11 щоденника).

Наступним етапом виробничої практики є підготовка та захист звіту.

ВИМОГИ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТУ ЗВІТУ З ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Основну частину звіту поділяють на розділи, перелік і послідовність яких визначається змістом програми практики. Сторінки звіту слід пронумерувати; першою сторінкою є титульний аркуш – на ньому номер сторінки не ставлять. Звіт виконують за допомогою комп’ютерної техніки та роздруковують у форматі аркуша А4, шрифт Times New Roman, кегель 14, інтервал – 1,5. Розміри полів: ліве, верхнє, нижнє – 20 мм, праве – 15 мм. Обсяг звіту – 10–15 аркушів.

Структура звіту:

- титульний аркуш (додаток А);
- зміст;
- вступ (мета та завдання виробничої практики);
- основна частина;
- висновки;
- список використаних інформаційних джерел.

Основна частина звіту має містити інформацію про:

- базу практики, у якій проходить виробнична практика та коротку її характеристику;
- завдання, які було поставлено перед здобувачем керівником від бази практики за звітний період;

- докладний опис особисто виконаної роботи;
- перелік і зміст індивідуальних завдань, визначених керівником виробничої практики від кафедри;
- висновки щодо позитивних моментів організації та проходження виробничої практики, труднощі та недоліки, які були виявлені за період проходження виробничої практики тощо.

Підготовлений звіт у перший робочий день після закінчення практики подають на перевірку керівнику практики та захищають у день, визначений графіком. Захист проводиться у формі співбесіди в комісії кафедри туристичного та готельного бізнесу, до складу якої входять керівник практики від кафедри та провідні викладачі кафедри.

Оцінювання здійснюється за критеріями, відображеними в Листі оцінювання захисту звіту з практики (додаток Б).

Результати проходження виробничої практики оцінюються із врахуванням наданого відгуку-характеристики у щоденнику практики, підготовленого звіту та безпосереднього захисту матеріалів виробничої практики.

Загальна підсумкова оцінка за результатами практики фіксується на титульному аркуші звіту, у щоденнику, відомості та в заліковій книжці здобувача вищої освіти за 100-бальною системою та оцінкою у 4-бальовій системі.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ЗАХИСТУ ПРАКТИКИ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС*	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно достатньо
35–59	FX	Незадовільно з можливістю повторного захисту підсумків
0–34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним проходженням практики та захистом підсумків

* ЄКТС – Європейська кредитно-трансферна та акумулююча система.

ДОДАТКИ
ДОДАТОК А

Зразок титульного аркуша

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут _____
Форма навчання _____
Кафедра туристичного та готельного бізнесу

ЗВІТ
з виробничої практики

здобувача вищої освіти __ курсу
спеціальності 242 Туризм і рекреація
освітньої програми «Туризм»
ступеня бакалавра

(прізвище, ім'я по батькові)

Керівники практики
від підприємства, установи, організації

(посада, прізвище, ініціали, підпис)

від кафедри

(посада, вчене звання, прізвище, ініціали, підпис)

Звіт захищено «__» _____ 202__ р.

Оцінка _____

Члени комісії _____
(прізвище, ініціали, підпис)

Полтава – 202__

Додаток Б

Лист оцінювання виробничої практики

ПІБ здобувача вищої освіти

Критерій оцінювання	Бал	
	керівник	комісія
<i>Зміст (до 60 балів)</i>		
Повнота виконання завдань виробничої практики та їх обґрунтованість (до 50 балів)		
Творчий підхід у дослідженні об'єкта туристичної сфери (до 5 балів)		
Обґрунтованість висновків (до 5 балів)		
<i>Оформлення та організація виконання (до 20 балів)</i>		
Відповідність чинним стандартам щодо оформлення звіту виробничої практики (титульний аркуш, зміст, структура, посилання на інформаційні джерела) (до 5 балів)		
Відповідність чинним стандартам щодо оформлення таблиць, формул і графічних ілюстрацій, малюнків (до 5 балів)		
Відповідність чинним вимогам щодо оформлення інформаційних джерел (до 5 балів)		
Дотримання графіка виконання звіту виробничої практики (до 5 балів)		
<i>Захист (до 20 балів)</i>		
Повнота та лаконічність висвітлення у доповіді ключових аспектів звіту про виробничу практику (до 10 балів)	×	
Аргументованість та повнота відповідей на додаткові питання (до 10 балів)	×	
<i>Усього балів</i>		
<i>Підсумкова оцінка за національною шкалою</i>		
<i>Підсумкова оцінка за шкалою ECTS</i>		
<i>Підпис членів комісії</i>		

Навчально-методичне видання

КАРПЕНКО Юрій Вікторович
ЛОГВИН Михайло Михайлович

ПРОГРАМА

та методичні рекомендації

Редагування *Л. М. Діденко*
Комп'ютерне верстання *О. С. Корніліч*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 0,7.
Зам. № 330/2144.

Видавець і виготовлювач
Полтавський університет економіки і торгівлі
к. 48, вул. Івана Банка, 3, м. Полтава, 36003.
E-mail: pvv.puet@gmail.com.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 8076 від 28.02.2024 р.